

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

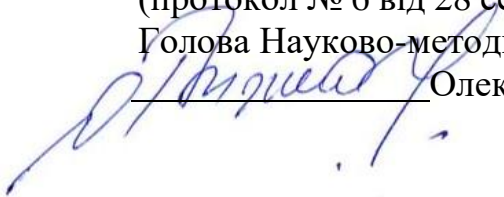
КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою

(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради


Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ТА ТЕХНІКА КЛАСИЧНОГО ТА ЛІКУВАЛЬНОГО
МАСАЖУ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 33

мова навчання: українська

Київ – 2024

Розробники:

Василенко Євген Володимирович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри терапії та реабілітації, yevovasylenko@uni-sport.edu.ua

Кормільцев Володимир Володимирович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри терапії та реабілітації, vkormiltsev@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

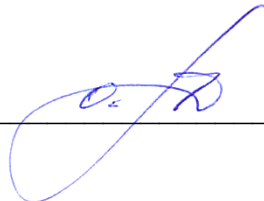
Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри  професор О. Б. Лазарева

ПОГОДЖЕНО:

Начальник

навчально-методичного відділу _____



Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти _____



Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів з базовими знаннями щодо використання масажу в оздоровчій та лікувальній практиці й навчити техніці прийомів класичного масажу та методикам їх виконання, формування у студентів теоретичних знань та отримання практичних навичок з організації та проведення процедур лікувального, реабілітаційного масажу та мануальної терапії при різних патологічних станах. Обсяг дисципліни – 7 кредитів ЄКТС. Основні теми: теоретичні основи класичного масажу; методики загального, локального масажу, самомасаж; методики лікувального масажу при переломах кісток; лікувальний масаж та мануальна терапія при порушеннях хребта та суглобів; лікувальний масаж при спастичних та в'ялих паралічах; лікувальний масаж при захворюваннях нервової, серцево-судинної та дихальної систем. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю, заліку та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at familiarizing of the students with basic knowledge about the using of the massage in healthy and medical practice and to teach the techniques of classical massage techniques and methods of their implementation, the formation of students a theoretical knowledge and the acquisition of practical skills in the organization and conducting of procedures for treatment, rehabilitation massage and manual therapy at different pathological conditions. The volume of discipline is 7 ECTS credits. The main topics: the theoretical basis of classical massage; methods of general, local massage, self massage; methods of therapeutic massage for bones fractures; therapeutic massage and manual therapy during the disorders of the spine and joints; therapeutic massage for spastic and flaccid paralysis; therapeutic massage for diseases of the nervous, cardiovascular and respiratory systems. The final evaluation is based on the results of the current control, the scoring and the exam.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з базовими знаннями щодо використання масажу в оздоровчій та лікувальній практиці й навчити техніці прийомів класичного масажу та методикам їх виконання, формування у студентів теоретичних знань та отримання практичних навичок з організації та проведення процедур лікувального, реабілітаційного масажу та мануальної терапії при різних патологічних станах.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Компетентності
	Загальні компетентності
ЗК1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК4	Здатність працювати в команді.
ЗК6	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК13	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК1	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
ФК2	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
ФК3	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
ФК4	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
ФК5	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
ФК6	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 3).
ФК8	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
ФК9	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та

	потребам пацієнта/клієнта.
ФК11	Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.
ФК14	Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Обсяг навчальної дисципліни – 7 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	6	0	78	0	126	210

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Загальна фізіологія людини», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Теорія та методика фізичного виховання», «Фізіологія рухової активності та патологічна фізіологія».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Теоретичні засади класичного масажу.	8	2	2	4
Тема 2. Техніка основних та додаткових масажних прийомів.	36	2	20	14
Тема 3. Методика проведення загального та самомасажу.	20		6	14
Тема 4. Методика проведення місцевого масажу.	18		6	12
Тема 5. Методика лікувального масажу	16	2	4	10
Тема 6. Методика лікувального масажу при патології опорно-рухового апарату	16		6	10

Тема 7. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності серцево-судинної системи	16		6	10
Тема 8. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності дихальної системи	16		6	10
Тема 9. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності нервової системи	16		6	10
Тема 10. Методика лікувального масажу при порушеннях обміну речовин	14		6	8
Тема 11. Методика лікувального масажу в педіатрії	14		6	8
Тема 12. Методика спортивного масажу	10		2	8
Тема 13. Особливості застосування мануальної терапії	10		2	8
Всього годин:	210	6	78	126

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Теоретичні засади класичного масажу.

Історія розвитку масажу. Фізіологічний вплив масажу на різні системи організму. Механізми впливу на організм. Класифікація та основні протипоказання до застосування.

Тема 2. Техніка основних та додаткових масажних прийомів.

Особливості фізіологічної дії прогладжування, вижимання, розминання, розтирання і допоміжних прийомів. Види прогладжування, вижимання, розминання, розтирання і допоміжних прийомів. Навички виконання прийомів прогладжування, вижимання, розминання, розтирання і допоміжних прийомів.

Тема 3. Методика проведення загального та самомасажу.

Методика загального та локального масажу: визначення, особливості проведення масажної процедури. Послідовність масажування сегментів. Поняття однієї масажної одиниці. Методика виконання самомасажу.

Тема 4. Методика проведення місцевого масажу.

Методика масажу обличчя та волосистої частини голови. Методика масажу шийно-комірцевої зони. Методика масажу спини. Методика масажу попереку та сідничної області. Методика масажу нижньої кінцівки. Методика масажу верхньої кінцівки. Методика масажу грудної клітки. Методика масажу живота.

Тема 5. Методика лікувального масажу.

Поняття та методика лікувального масажу. Сегментарно-рефлекторний масаж. Визначення, клініко-фізіологічне обґрунтування застосування процедури. Зони Захар'їна-Геда. Основні прийоми сегментарно-рефлекторного масажу.

Тема 6. Методика лікувального масажу при патології опорно-рухового апарату.

Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ушкодженнях м'яких тканин, травматичних ушкодженнях суглобів, переломах кісток, порушеннях постави, плоскостопості, дегенеративно дистрофічних захворюваннях хребта.

Тема 7. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності серцево-судинної системи

Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ішемічній хворобі серця, гіпертонічній та гіпотонічній хворобах, патології магістральних судин.

Тема 8. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності дихальної системи

Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при бронхіті, бронхіальній астмі, пневмосклерозі.

Тема 9. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності нервової системи.

Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при травматичних та органічних ураженнях ЦНС, невриті голови та обличчя, міжреберній невралгії, невритах периферійних нервів верхньої та нижньої кінцівки.

Тема 10. Методика лікувального масажу при порушеннях обміну речовин.

Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ожирінні, цукровому діабеті, порушеннях білкового обміну.

Тема 11. Методика лікувального масажу в педіатрії.

Особливості застосування та проведення масажної процедури для дітей різного віку. Вплив масажу на організм дітей, методичні рекомендації щодо проведення масажної процедури.

Тема 12. Методика спортивного масажу.

Види, загальна характеристика та методика застосування підготовчого, тренувального, відновлювального та реабілітаційного масажу в різних видах спорту.

Тема 13. Особливості застосування мануальної терапії.

Визначення, основні види та різновиди мануальних маніпуляцій, вплив на організм. Особливості застосування основних мануальних технік в залежності від патологічних станів.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Теоретичні засади класичного масажу.	1. Теоретичні засади класичного масажу. Механізми впливу на організм. Класифікація та основні протипоказання до застосування.	2
Тема 2. Техніка основних та додаткових масажних прийомів.	2. Методика та техніка виконання прийомів погладжування.	2
	3. Фізіологічний вплив прийомів погладжування на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	2
	4. Методика та техніка виконання прийомів вижимання.	2
	5. Фізіологічний вплив прийомів вижимання на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	2
	6. Методика та техніка виконання прийомів розминання.	2
	7. Фізіологічний вплив прийомів розминання на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	2
	8. Методика та техніка виконання прийомів розминання	2
	9. Визначення прийомів розминання фізіологічний вплив на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	2
	10. Методика та техніка виконання прийомів розтирання. Визначення, фізіологічний вплив на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	2
	11. Методика та техніка виконання додаткових масажних прийомів. Визначення, фізіологічний вплив на	2

	організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	
Тема 3. Методика проведення загального та самомасажу.	12. Методика загального та локального масажу: визначення, особливості проведення масажної процедури	2
	13. Послідовність масажування сегментів. Поняття одної масажної одиниці.	2
	14. Методика самомасажу: особливості процедури, основні застосовувані прийоми та методичні рекомендації щодо виконання.	2
Тема 4. Методика проведення місцевого масажу.	15. Методика масажу обличчя та волосистої частини голови: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації. Методика масажу шийно-комірцевої зони: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації.	2
	16. Методика масажу попереку та сідничної області: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації.	2
	17. Методика масажу нижньої кінцівки: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації. Методика масажу верхньої кінцівки: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації.	2
Тема 5. Методика лікувального масажу	18. Поняття та методика лікувального масажу: визначення та види лікувального масажу. Протипокази до застосування. Вплив лікувального масажу на організм людини.	2
	19. Сегментарно-рефлекторний масаж. Визначення, клініко-фізіологічне обґрунтування застосування процедури. Зони Захар'їна-Геда. Основні прийоми сегментарно-рефлекторного масажу.	2

Тема 6. Методика лікувального масажу при патології опорно-рухового апарату	20. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ушкодженнях м'яких тканин. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при травматичних ушкодженнях суглобів	2
	21. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при переломах кісток. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при порушеннях постави	2
	22. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при плоскостопості. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при дегенеративно дистрофічних захворюваннях хребта	2
Тема 7. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності серцево-судинної системи	23. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ішемічній хворобі серця	2
	24. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при гіпертонічній та гіпотонічній хворобах	2
	25. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при патології магістральних судин.	2
Тема 8. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності дихальної системи	26. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при бронхіті	2
	27. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при бронхіальній астмі	2
	28. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при пневмосклерозі	2

Тема 9. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності нервової системи	29. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при травматичних та органічних ураженнях ЦНС. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при невриті голови та обличчя	2
	30. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при міжреберній невралгії	2
	31. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при невритах периферійних нервів верхньої кінцівки. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при невритах периферійних нервів нижньої кінцівки	2
Тема 10. Методика лікувального масажу при порушеннях обміну речовин	32. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ожирінні,	2
	33. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при цукровому діабеті.	2
	34. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при цукровому порушеннях білкового обміну.	2
Тема 11. Методика лікувального масажу в педіатрії	35. Методика лікувального масажу в педіатрії.	2
	36. Особливості застосування та проведення масажної процедури для дітей різного віку.	2
	37. Вплив масажу на організм дітей, методичні рекомендації щодо проведення масажної процедури.	2
Тема 12. Методика спортивного масажу	38. Методика спортивного масажу. Види, загальна характеристика та методика застосування підготовчого, тренувального, відновлювального та реабілітаційного	2

	масажу в різних видах спорту.	
Тема 13. Особливості застосування мануальної терапії	39. Особливості застосування мануальної терапії. Визначення, основні види та різновиди мануальних маніпуляцій, вплив на організм. Особливості застосування основних мануальних технік в залежності від патологічних станів.	2
Всього годин:		78

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Теоретичні засади класичного масажу.	1. Фізіологічний вплив масажу на різні системи організму. Класифікація масажу.	4
Тема 2. Техніка основних та додаткових масажних прийомів.	2. Види погладжування та їх вплив на організм.	4
	3. Види вижимання та їх вплив на організм.	2
	4. Види розминання та їх вплив на організм.	4
	5. Види розтирання та їх вплив на організм. Основні види додаткових масажних прийомів та їх вплив на організм.	4
Тема 3. Методика проведення загального та самомасажу.	6. Методика виконання загального масажу.	8
	7. Поняття самомасажу, види самомасажу. Послідовність виконання прийомів на різних ділянках тіла, послідовність переходу ділянок, що масажуються.	6
Тема 4. Методика проведення місцевого масажу.	8. Методика локального масажу обличчя та волосистої частини голови. Методика локального масажу шийно-комірцевої зони.	4
	9. Методика локального масажу спини. Методика локального масажу попереку та сідничної області.	2

	10. Методика локального масажу нижньої кінцівки. Методика локального масажу верхньої кінцівки.	4
	11. Методика локального масажу грудної клітки. Методика локального масажу живота.	2
Тема 5. Методика лікувального масажу	12. Загальна характеристика лікувального масажу.	6
	13. Методика та особливості застосування сегментарно-рефлекторного масажу.	4
Тема 6. Методика лікувального масажу при патології опорно-рухового апарату	14. Особливості застосування та методика масажної процедури при патології опорно-рухового апарату.	10
Тема 7. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності серцево-судинної системи	15. Особливості застосування та методика масажної процедури при порушеннях діяльності серцево-судинної системи .	10
Тема 8. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності дихальної системи	16. Особливості застосування та методика масажної процедури при порушеннях діяльності дихальної системи .	10
Тема 9. Методика лікувального масажу при порушеннях діяльності нервової системи	17. Особливості застосування та методика масажної процедури при порушеннях діяльності нервової системи.	10
Тема 10. Методика лікувального масажу при порушеннях обміну речовин	18. Особливості застосування та методика масажної процедури при порушеннях білкового обміну.	8
Тема 11. Методика лікувального масажу в педіатрії	19. Особливості застосування та методика масажної процедури у дітей різного віку.	8
Тема 12. Методика спортивного масажу	20. Методика застосування підготовчого, тренувального, відновлювального та реабілітаційного масажу в різних видах спорту.	8

Тема 13. Особливості застосування мануальної терапії	21. Особливості застосування та методика мануальних маніпуляцій при різних патологіях.	8
Всього годин:		126

Очікувані результати навчання з дисципліни: набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь і здатностей вирішувати завдання професійної діяльності з використанням основних прийомів лікувального масажу та мануальної терапії у сучасних реабілітаційних технологіях. Ознайомити студентів з поняттям масажу, його формами, видами та класифікацією; сприяти засвоєнню сучасних знань щодо гігієнічного, фізіологічного та медико-біологічного аспектів класичного масажу. Сприяти засвоєнню критеріїв оцінки ефективності масажу. Сформувати навички з діагностики функціонального стану пацієнта. Сприяти опануванню техніки виконання основних та допоміжних прийомів масажу відповідно до зон впливу, індивідуальних особливостей пацієнта. Сформувати навички з проведення методики місцевого і загального оздоровчого масажу та самомасажу, завдяки:

знанням: теоретичних основ масажу, фізіологічного впливу прийомів масажу на різні системи організму, послідовності виконання прийомів масажу на різних ділянках тіла, методику виконання масажу в залежності від мети, та ін.; принципів підбору методів мануальної діагностики стану м'язової тканини при різних захворюваннях, принципів організації процедури масажу та мануальної терапії при захворюваннях різних органів та систем, методичних рекомендацій хворим для самомасажу вдома в період післяклінічної реабілітації;

умінням: володіти технікою погладження, вижимання, розтирання, розминання, та допоміжних прийомів; підбирати та виконувати прийоми масажу на різних ділянках тіла, враховуючи показання та протипоказання до їх виконання; підбирати найбільш адекватні та ефективні види масажу та мануальної терапії при захворюваннях різних органів та систем, підбирати найбільш адекватні та ефективні види м'якотканинних технік мануальної терапії, прийоми постізометричної та постреципрокної релаксації при захворюваннях різних органів та систем, визначати вихідні положення пацієнта під час проведення процедури масажу при захворюваннях різних органів та систем, визначати показання та протипоказання до проведення процедури масажу та мануальної терапії, здійснювати оперативний та інтегративний контроль за ефективністю проведення процедури (курсу) масажу та мануальної терапії у хворих з різною патологією.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН2	Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
ПРН3	Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
ПРН4	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
ПРН7	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН8	Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
ПРН9	Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.
ПРН10	Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності (додаток 4).
ПРН12	Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.
ПРН13	Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
ПРН14	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
ПРН15	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
ПРН16	Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю, заліку та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 (за два семестри – 200) як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему (1-й семестр):

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Теоретичні засади класичного масажу. Механізми впливу на організм. Класифікація та основні протипоказання до застосування.	Експрес-контроль. Презентації.	5
2. Методика та техніка виконання прийомів погладжування.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
3. Фізіологічний вплив прийомів погладжування на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
4. Методика та техніка виконання прийомів вижимання.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
5. Фізіологічний вплив прийомів вижимання на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
6. Методика та техніка виконання прийомів розминання.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
7. Фізіологічний вплив прийомів розминання на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	Експрес-контроль. Презентації.	5
8. Методика та техніка виконання прийомів розминання.	Експрес-контроль. Презентації.	5
9. Визначення прийомів розминання фізіологічний вплив на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5

10. Методика та техніка виконання прийомів розтирання. Визначення, фізіологічний вплив на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
11. Методика та техніка виконання додаткових масажних прийомів. Визначення, фізіологічний вплив на організм. Основні види прийомів, техніка виконання та методичні рекомендації.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
12. Методика загального та локального масажу: визначення, особливості проведення масажної процедури	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
13. Послідовність масажування сегментів. Поняття одної масажної одиниці.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
14. Методика самомасажу: особливості процедури, основні застосовувані прийоми та методичні рекомендації щодо виконання.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
15. Методика масажу обличчя та волосистої частини голови: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації. Методика масажу шийно-комірцевої зони: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
16. Методика масажу попереку та сідничної області: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації.	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
17. Методика масажу нижньої кінцівки: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та рекомендації. Методика масажу верхньої кінцівки: вихідне положення масажованого та масажиста, методика проведення масажної процедури та	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5

рекомендації.		
18. Поняття та методика лікувального масажу: визначення та види лікувального масажу. Протипокази до застосування. Вплив лікувального масажу на організм людини.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
19. Сегментарно-рефлекторний масаж. Визначення, клініко-фізіологічне обґрунтування застосування процедури. Зони Захар'їна-Геда. Основні прийоми сегментарно-рефлекторного масажу.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок .	5
20. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ушкодженнях м'яких тканин. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при травматичних ушкодженнях суглобів	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок .	5
ВСЬОГО за 1-й семестр:		100

У 2-му семестрі використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
21. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при переломах кісток. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при порушеннях постави	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок .	5
22. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при плоскостопості. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при дегенеративно дистрофічних захворюваннях хребта	Експрес-контроль. Освоєння практичних навичок.	5
23. Фізіологічний вплив, методичні	Експрес-контроль.	5

рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ішемічній хворобі серця	Освоєння практичних навичок.	
24. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при гіпертонічній та гіпотонічній хворобах	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
25. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при патології магістральних судин.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
26. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при бронхіті	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
27. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при бронхіальній астмі	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
28. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при пневмосклерозі	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
29. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при травматичних та органічних ураженнях ЦНС. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при невриті голови та обличчя	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
30. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при міжреберній невралгії	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
31. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при невритах периферійних нервів верхньої кінцівки. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при невритах периферійних нервів нижньої кінцівки	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5

32. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при ожирінні,	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
33. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при цукровому діабеті.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
34. Фізіологічний вплив, методичні рекомендації та особливості проведення масажної процедури при цукровому порушеннях білкового обміну.	Експрес- контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
35.Методика лікувального масажу в педіатрії.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
36. Особливості застосування та проведення масажної процедури для дітей різного віку.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
37. Вплив масажу на організм дітей, методичні рекомендації щодо проведення масажної процедури.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
38.Методика спортивного масажу. Види, загальна характеристика та методика застосування підготовчого, тренувального, відновлювального та реабілітаційного масажу в різних видах спорту.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	10
39. Особливості застосування мануальної терапії. Визначення, основні види та різновиди мануальних маніпуляцій, вплив на організм. Особливості застосування основних мануальних технік в залежності від патологічних станів.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок	5
ВСЬОГО за 2-й семестр:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку та екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Залік та екзамен проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Лікувально-реабілітаційний масаж: навчальний посібник / Д. В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко, О. В. Кутакова, ВСВ Медицина 2020р 568с
2. Лікувальний масаж та мануальна терапія при окремих захворюваннях: метод. вказ. до проведення практичного заняття магістрів 1-го курсу ІV мед. фак-ту / упоряд. А. Г. Істомін, С. І. Латогуз, А. С. Сушецька та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 52 с.
3. Масаж дорослих і дітей: навчальний посібник. П.Б. Єфіменко, О.П. Каніщева, О.В. Свєрчкова ВСВ Медицина 2023р. 215с
4. Масажна терапія: принципи і практика: 7-е видання. Сьюзен Г. Сальво. ВСВ Медицина 2024р. 871с.

Додаткова література:

1. Основи масажу та самомасажу: навч. метод. посіб. / укл. С.В. Дарійчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. 184 с.
2. Мануальна медицина. Карел Аса Йохен Захсе Володимир Янда. Популярна та нетрадиційна медицина. Україна. 2020. 560с
3. Principles & Practice of Therapeutic Massage Ахурі Гуранг Сінха Jauree Brothers Medical Publishers ISBN 9789389776898 2021р. 206с